

Előfizetési ár:

Egész évre	--- 4 K.
Fél évre	--- 2 K.
Negyed évre	--- 1 K.
Egyes szám	--- 20 i.

AZ ERDŐ

Hirdetések

egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 10 állérral, táblázatos és garmond botúnál kisebb betűfaj szedés másfélzettes egységárral számítatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Szerkeszti:

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

BALOGH ERNŐ

m. kir. erdőtanácsos.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Előfizetőknek az álláskezeslet és kínálat rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő írói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

- Magától nő-e az erdő? (Béky Albert.)
 Csemeteolvasó lécz. (Zsarolyáni Márton Sándor.)
 Vadarak és vadfogyasztás.
 A családi pótlék czélszerű felhasználásáról. (Pirkner Ernő.)
 Különfélék: Az időjárásról (L. L.) — Tintafoltok eltávolítása. — Apróságok. — Időjelzés.
 Az «Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetsége» közleményei: Levél a szerkesztőhöz. — Közgyűlés. — Nyugtázás.
 Változások az erdészeti szolgálat köréből.
 Szerkesztői üzenetek.
 Tárca. Éjfél után. (Bársony István.)

Magától nő-e az erdő?

Írta: Béky Albert.

Régi idő óta mondják, hogy az erdő magától nő s ez a szólás annyiban igaz is, hogy ha az ember fej-
 széjével bele nem avatkozik az erdő dolgába, az saját erejéből fennmarad és gyarapszik.

Sőt tovább is mehetünk egy lépéssel: Mikor még kevesebb volt az ember s több volt az erdő, akkor csak szálanként szedegették ki belőle a fát. A kivágott fa helyén kis hézag támadt, a melynek talaját a fa termelésénél és kiszállításánál megbolygatták, az erdőtalajt borítani szokott alommal többé-kevésbé összekeverték; folytatólag a szomszédos fák által oldalról beárnyalt és a szélnek szárító hatása ellen védett foltocska a világosság és csapadék (eső, hó) behatása alatt az alom érett televényenyé korhad s a földdel együtt kitűnő ágyul szolgál a belékerülő magnak.

A természet berendezkedése s ehhez mérten az erdei fák és az erdővidéken tenyészni szokott fűféle gyomok tulajdonsága olyan, hogy a magból kelő fiatal facsemete első éveiben nemcsak hogy a nap közvetlenül reá sugárzó fénye nélkül jól (sőt jobban) megvan, de általában véve jóval kevesebb világossággal megelégszik, mint a gyomok. Így történik aztán, hogy ha az erdőben csak kis hézagot ütünk, azt a fák oldalról annyira beárnyékolják, hogy az ilyen gyöngye világosság s a közvetlen napfénynek szinte teljes kizárása mellett a gyomok nem verődnek fel, a famagvak azonban kicsiráznak s a ki-

kelt csemeték növekvésnek indulnak. Nem bántja ilyen körülmények között a zsenge csemetéknek szintén egyik nagy ellensége, a fagy sem, a mely pedig az öreg erdő védelme nélkül álló, az időjárás viszontagságainak szabadon kitett csemeték közt részint felfagyás (a földből gyökerestől való kihúzás), részint megfagyás által nagy pusztítást szokott okozni.

Elmondhatjuk tehát, hogy ha az erdőből csak úgy használunk fát, hogy ezáltal csak olyan kis lécek támadnak, a melyeken a gyom a kellő napsugár hiánya miatt még nem verődik fel: akkor az erdő magától nő. Ilyen eset napjainkban kevés akad, régente azonban — mint mondtam — több volt s innen van az, hogy öregebb emberek gyakorta említgetik, hogy régente csak vágták-vágták az erdőt, soh'se ültettek, mégis nőtt, most pedig ültetni kell s még se nő úgy. Annyira azonban már nem mélyednek a dologba, hogy a mindnyájunk tanítómestere: a természet működésének megfigyelése s a régi és új körülmények szembeállítására révén a dolog okát is megtalálják.

A szálanként vagy kis foltoként történő használat az erdőben csak olyasféle változást idéz elő, mint mikor az idő vasfogának hatása alatt elvénhedt egy-egy fa vagy vele együtt kisebb facsoport társai közül kidől s ezek helyét a már vázolt kedvező körülmények között új nemzedék foglalja el.

Ha az ember nem csak szálal az erdőből, hanem kisebb-nagyobb területet tarra vág, ennek folytán az előbbtől teljesen elütő helyzet áll elő. A talajhoz hozzájutván közvetlenül a napsugár, a jótékonyan takaró almot nem érett televényenyé változtatja, hanem hirtelen szétbomlasztja, elégeti. A takarójától így megfosztott föld a nap hevének és a most már hozzáférő szabad levegőáramlásnak, szélnek kitéve, kiszárad, összetömötődik, az esetleg reá is hulló famagnak felvételére alkalmatlanná válik. De ha különös kedvező időjárás s egyéb elősegítő körülmények (hólé, vad- vagy marhataposás, disznótúrás stb.) közbejátszása révén belé is jut a mag a földbe és ki is csirázik, ezzel még nincs meg az új erdő, mert elkövetkezik a tarra vágott területen fenyegető számtalan baj, a melyek egyikének vagy másikának a csemete áldozatul esik.

Ilyen bajok, ellenségek elsősorban az időjárás folytán érik a zsenge csemetét, a mely gyökerével az összeállott, nem porhanyós földbe csak sekély mélységre tudott befurakodni. Pár napig tartó napsütés — ha főleg még szél is járul hozzá — teljesen elegendő a csemete kiszáritásához. Jön a fagy, leperzseli vagy a nappal közösen kihúzza a földből. Felverődik a sok mindenféle gyom, a melyek a talajban a táplálékot, levegőt és vizet, a föld felszínén pedig a világosságot rabolják el, csak tengődésre hagyván valamit a csemetének. Hogy teljesen az övék maradjon a tér uralma, mindezzel még nem elégszenek meg, hanem a téli hó nyomása alatt reáfekszenek az agyongyötört csemetére s ez alattuk vagy már a tél folyamán kipállik vagy lassanként senyved el.

Minél nagyobb az egy összefüggésben tarra vágott terület, annál kisebb az eshetősége annak, hogy az erdő magától felújuljon; a terület nagysága arányában növekszik a veszedelmek hatékonysága és még szaporodnak is a bajok; nagy tarvágásoknál előbbiekhöz hozzájárulván a rovarok, egerek stb. káros elszaporodása s a tűz veszedelme, a mely tapasztalat szerint nagyon is gyakori a benn levő száraz gyom miatt könnyen gyuló vágásokban.

Az magyarázatra nem szoruló dolog, hogy nagyobb területre terjedő vágásban magot termő fák hiánya vagy távolsága miatt az erdő magvetése is csekély, a mi magában véve is elég ok a magától való beerdősülés megghiúsulására.

Vannak ugyan olyan példák, a melyek arról tanuszkodnak, hogy levágott területen, főleg ha mérsékelt

legeltették, magától is nőtt ismét erdő, az az erdő azonban nem olyan, a milyenben örömről telhetnek s a melyet rendszeres munkával nevelni tudunk. Egyébként is az ilyen kivételes esetek különös kedvező körülmények eredményei, a melyek alapul semmiképp sem szolgálhatnak.

Bátran kimondhatjuk, hogy az erdő magától bizony nem nő, ha használjuk. A miként más terület is csak verejtékes munka árán adja az áldást, azonképen megköveteli az erdő is azt, hogy ne csupán vegyünk tőle, hanem juttassunk is neki vissza.

Ha az erdő egyszer már megtelepült, akkor már magától is nő tovább, de akkor is áll a közmondás, hogy «Ki mint vet, úgy arat». Az az erdő, a melynek talaja évek hosszú során át szabadon ki volt téve a nap és szél szárító, sorvasztó hatásának s az az erdő, a mely nagynehezen megtelepülve alig tud csak valamennyire is záródni, cseppel sem jobb eredmény, mintha valaki nagyjából megbántolt földbe vetett búzájából alig kapja vissza a magot.

Az erdő növekvésében a természet erői ugyan kevesebb emberi beavatkozásra működnek, mint pl. a mezőgazdaságban, de ezzel szemben hosszú időre kihatólag szinte csak az erdő megtelepítésénél nyílik alkalom arra, hogy a természet működésébe beleszóljunk, arra az erdő és saját magunk javára irányítólag, alapvetőleg hassunk. A ki ezt az alkalmat elmulasztja, visszahozhatatlanul eljátszotta az erdő növésebe való beavatkozásnak lehetőségét.

A földművelés minden terén általános a több és jobb termelésére irányuló élénk törekvés. Ennek kell áthatnia

TÁRCZA.

Éjfélt után.

Irta: Bársony István.

Alig egy órával éjfélt után már talpon voltam. Kínéztem az éjszakába. A szememnek meg kellett szoknia a sötétet, hogy lásson. Az ég csillagos és derült volt. Keleten valami derengő fény kezdett mindfeljebb tolnakodni a fák lombja között. A kelő hold volt az, utolsó negyedével ugyancsak későn jelentkezett az erdei tájék nagy homályának az eloszlására.

A hold karéja olyan sárga volt, hogy abból is tudni lehetett, mennyire éjszaka van még. A mikor a hajnal a nyakára nő az éjnek, akkor elhalványul a hold.

Egyenest arra indultam, a merre a sárga kifli rárajzolódott a fák közt feltűnő égi mezőségre. Arra volt Kelet. Kalauzom, a mi meg nem téveszthetett, a lassan emelkedő hold volt. A mikor a fenyvesbe érkeztem, a holdfény elkezdett előlem bujkálni, eltűnedezni. Ott már sok volt az árnyék. De azért az én lidérczem misztikus fénye egészen el nem vesztetett közte.

Lépésem még a puha gyepen is szinte ropogott, akkora volt a csend. Pedig minél halkabban kellett mo-

zognom; hisz' a kik iránt érdeklődtem: nem lehettek messze.

*

A zabtábla, a hol éjente dőzsölni szoktak, alig egy pár száz lépésnyire van tőlem. A vaddisznók most még ott lakmároznak benne s én éppen azt akarom megelőzni, nehogy visszainduljanak, mielőtt titkos fedezetemig el nem jutok. Ott majd várom őket.

Óvatos igyekvéssel surranok végig az erdei nyíláson, le a buja rétig, a mely a keskeny völgyön húzódik végig, a merre a patak fut. A vaddisznók holtbizonyossággal arra tartanak, ha jóllaktak tejes zabbal. Lejönnek a hús patakhoz s a partja táján mélyedő mocsaras pontokon fürödnek. Úgy szoktak.

Julius éjszakáin alig birnak megválni ettől a nagy élvezetektől. Pedig a világos hajnaltól riadoznak. Akkorra megint a sűrűségekbe kíváncsognak vissza.

A mikor a rejtőző helyemig jutok, megnézem az órámat. Háromnegyed kettő. (Szinte nehéz kiszámbizálni a homályban.) Most már várhatok itt, mozdulatlan némaságban, a mig jönnek. Most hallgathatom, hogy bugyborog a patak odalent, mintha beszélgetne, mesélgetne.

Egyetlen hang szólal meg néha; egy him haris rekedtes sipogása. Hol itt szól, hol amott, úgy tetszik

az erdőgazdálkodást is. Iparkodjunk 300—400 köbmétert termelni ott, a hol eddig csak 200—250 volt, a mi azonban *magától nem nő meg.*

Csemeteolvasó lécz.

Irta: *zsarolyáni Márton Sándor* m. kir. erdőtanácsos.

Évenként, úgy tavasszal, mint ősszel, 800,000—1.000,000 csemetét kell osztályoztatnom, s megolvasott csomókban köttetnem. A megolvasás nehézséggel jár, mert az egész napon át történő 50-ig, avagy 100-ig való olvasás az illető olvasóknak figyelmét kifárasztja s ha valaki hozzájuk szól, eltévesztik, hogy mennyit olvastak és ismételni kell az olvasást; sok lelkiismeretlen munkás van, ki a végeredménnyel nem törődik és így nagyon nehéz ellenőrizni, hogy ki olvas jól. Ezért történt, hogy volt oly csomó, melyben 100 helyett 67 drb., másikban 126 drb., sőt egyben 172 drb. csemetét találtam.

Mindezeknek elkerülése végett, a csemeteolvasók elé, kishajlású körvonalba, egymástól 4—5 centiméterre, 26 drb. kis pálczát szurattam a földbe; a pálczák közt tehát 25 köz maradt. Mindenik közbe az olvasóval 4 darab kisebb fajta csemetét tettem s így ellenőrizhettem könnyen, hogy 100-e a kirakott csemete, melyeket aztán csomóba köttettem. A nagy csemetékből csak 50-ei lehet egybekötni. A kik az ily csemetéket olvasták, mindenik közbe 2—2 darabot tettek. A kezdet jó sikerétől felbátorítva 103 cm. hosszú oly léczdarabokat fűrészeltettem, a melyeknek szélessége 4·5 cm., vastag-

sága pedig 2 cm., vagyis a lécz legalább mégegyszer oly széles, mint vastag, s így nem billen könnyen. A lécz két végén a széles oldalán $1\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ cm.-re a végétől egy-egy fejetlen szeget verettem be, a ki-maradt 100 cm.-t pedig 4—4 cm. közökkel 25 részre osztottam s mindenik osztáspontra fejetlen szeget verettem be. A beverésnél vigyázni kell, hogy a lécz el ne repedjen. A 7 cm. hosszú szegeket úgy verettem be, hogy hegyük a lécz ellenkező oldalán majdnem kiért. A mint-be van rakva minden közbe négy-négy csemetének a hegye, azaz ki van rakva 100 drb. csemete, a léczet könnyedén ki lehet húzni a csemeték alól s a csemeték összeköthetők.

Ez a szerszám olcsó, vele dolgoztatva az ellenőrzés egy pillantással megtörténhetik, az olvasók beszélgethetnek, dolgozhatnak és e célra ügyes fiúk alkalmazhatók lévén, a munka is olcsó, úgy hogy kipróbálását s alkalmazását ajánlhatom,

Vadarak és vadfogyasztás.

A «Köztelek» t. szerkesztőségének szives engedélyével közöljük a «Köztelek» 1914. évi május hó 6-ik számában megjelent alábbi érdekes és tanulságos cikket:

A vadászterületek tulajdonosai vagy bérlői a kilövendő apróvadak értékesítését előzetes szerződésekkel biztosítják s a szerződések jóval a kilövési évad kezdete előtt megkötik. A vadkereskedőknek természetesen az az érdekük, hogy minél olcsóbb vadarakat biztosítsanak s e végből a kötések idejében rendszerint olyan híreszteléseket eresztenek szárnyra, melyek a legkedvezőtlenebb

Pedig csak a szerint változik a hangja, csalóka távoldása vagy közeledése, a mint felém fordulva szól, vagy elfordítja a fejét. A mikor nekem recseg: mintha ott volna mellettem. Legalább nem vagyok egyedül. Most ez a haris is szórakoztat. Kint, valahol a mezőn, fűrj pitypalattyol. Az is elég egyhangú muzsika. De az unalmaságban mégis a haris vinné el az elsőség pálmáját.

Már elmúlt két óra; a távoleső falu harangja éppen most verte el. Milyen tisztán kondul az óraütés ilyenkor, az éjszakai csöndben! A ködök kezdenek terjeszkedni s a völgy réjtjét egészen ellepik. Nesztelenül jönnek; simuló tapadással; végighömpölyögnek az aljban s fehéres foszlányok úsznak utánuk, mintha egy nagy kísértetmadár vonulna apróságaival, nehézkes szárnyverdeséssel a földszinén. A merre a kísértetmadarak elhúznak, szárnyuk érintésétől minden harmatossá válik. Az egész völgy csupa luesok most s a mint a gyöngye holdsarló ráveti sugarát, ragyog a temérdek harmatcsöpp.

Megint eltelt egy negyedóra s a völgy végén túl távolról látszó hegy mintha jobban kiválnék a homályból, mint az imént. Az ég szélén sötétlila árnyék kezd szétterülni, a mely világosodik és hovatovább zöldül. A zöldbe egyszer csak egy csöppecske halványsárga vegyül. Ez már a kezdődő hajnal színjátéka.

Kisvártatva megnézem az órát s ime már nem kell úgy silabizálnom, hogy lássam: félháromra.

A haris elhallgatott. A perczek lassan mulnak, mint-hogy türelmetlen kíváncsiságom nő. Alig bírom kivárni, hogy újra kondítson egy negyedét az a távollevő óra. Mire kétszer kondul: akkorra végigszalad a réten a szürkület csillagkergető üzeneté. Az égen az éjjeli sötét-kékség helyére opálos zöld kerül. Abban az aranycsillagok elvesztik ragyogásuk erejét s halványodnak; meg-szégyenülve szökdösnek az égről. Alig van még fent egynehány, az is mindegyre álmosabb.

*

A mikor az egynegyed négyet üti, a hajnal való-sággal itt van. A hegyen már tisztán látni az erdőt, annak a zöldjét s a nagy fák alakjait. De azért a pus-kám czélgombját még nem látom eléggé, a mikor czé-lozni próbálok. Még egy kicsit, még csak öt perczig ne jöjjenek! A perczek igazán mintha ólomszárnyon libegnének el az örökkévalóságba. Az erdő széléről kakas-kukorékolás hallatszik. Ott tanya van.

Most már rohamosan ébred a világ körülöttem. Lap-pantyú perreg és fakopáncs pörgeti a száraz ágakat. Egy kis bagoly suhan át fölöttem s a mint észrevesz, rám puhhog ijedtében. Már a vadgerlicze is gurrog; hol maradnak az én sötét vendégeim?!...

*

értékesítési viszonyokról adnak számot. Nyilván ennek a célzatnak áll szolgálatában a hozzánk beküldött következő közlemény is, melyet szószerint közlünk.

1913 december és 1914 január havában több helyről fordultak hozzánk oly kérdéssel, hogy mi az oka annak, hogy míg 1912 december hóban a nyulak árai oly magasak voltak, addig az 1913-as évben alig voltak értékesíthetők.

E kérdést a jövőre való tekintettel alapos tanulmány tárgyává tettük és a következő tapasztalatra jutottunk.

Ismeretes előttünk, hogy úgy 20 évvel ezelőtt, a mikor Ausztriában még fagyasztókamrák nem voltak, akkor magyarországi vadállományunk vagy egyáltalában nem volt értékesíthető, vagy pedig csak nagyon alacsony áron találtak a szomszédos Ausztriában piacot. Míg azidőben egy fogoly csak egy megbízhatatlan bizományos útján darabonként 20—30 fillérrel, a nyul 1'40—1'60 koronával, a szarvas 30—40 fillérrel volt értékesíthető, addig a bécsi fagyasztókamrák és a kifejlődött egészséges tőkeérés versengés következtében a vadak árai majdnem 100%-kal emelkedtek. Eme áremelkedést csak ama körülmény okozta, hogy tőkeérés nagykereskedőink a vadakat lehűtve, vagy fagyasztott állapotban a legtávolabb eső külföldre expedíálhatták; vagy pedig ha egy-egy vadnemben túltermelés állott be, úgy azokat hosszú ideig a fagyasztóba helyezhették.

Vadárainknál azonban elérkezett a reakció ideje, hogy egy tőzsei mondással éljek, «minden ezikk eléri a legmagasabb kurzust, de le is száll a legalacsonyabb nivóra».

Erős fujás, szuszogás, lubiczkolás támad a patak medrében vagy száz lépésnyire tőlem. Megrezenve figyelek. Még a számat is nyitva feledem, úgy hallgatózom. A vaddisznó ott van!... Még pedig nagy darab lehet; von kan; hisz' az emsével a malacjai is itt volnának; már pedig ez egymaga kéjeleg hajnali fürdőjében.

El nem bírom képzelni, hogy jött idáig, hogy észre nem vettem. Hisz' a mikor az erdőből lejött a rétre; valahogy csak látnom kellett volna. Pedig hát most sem látom. Csak hallom, a hogy a patak-árkában mozog. Az árok jó mély s a disznót jól eltakarja. Hajh, de ha kilép belőle, akkor!...

Még a szívem is nagyobbabot dobban a gondolatra.

Hisz' ha erre tart a nagy kan, előbb-utóbb mégis csak meg kell pillantanom. A világoosság már teljes.

Az akácokban halk recsegés-ropogás nesze kél. Valami jön. Nagy állat lépeget ott. Ütemesen lépdel, tehát nyugodt, nem fél; ez nem lehet disznó. A disznó sohasem ennyire bizalmas; az minduntalan megáll, fülel, szimatol, les. Még egy félperc és kilép elém a rétre egy vörös szarvastehén.

A patak medrében újabb nyugtalanság. Az erdőből erre tartó zajra a disznó egészen eleszöndesült volt, de most egyszerre riadtan igyekszik el. Csak a zajt hallhatta; azt, a ki okozta, nem láthatta. A szél rosszul fujt, azaz a szarvastehén felé; azt tehát a disznó a

Ezidőszerint a budapesti, bécsi és gráci hűtőházakban meggyözödsünk szerint majdnem 200.000 darab nyul, 5000 szarvas, 70.000 fogoly, 85.000 fázán van mint a tavalyi felesleg elhelyezve, a melyek 3—4 nagykereskedőt terhelnek.

Eme beállott körülmény a jövő évi vadárnál oly befolyással lesz, hogy az árak legalább felére redukálódnak, mert ha Magyarországon a jövő évben egy vad sem lövetnék, akkor is bőven el volna látva a kontingens vadakkal.

Vadárainkat nyomja még ama körülmény, hogy míg évekkal ezelőtt Németországba, majdnem vám nélkül eresztették be vadjainkat, addig ma az export oda a magas vám végett lehetetlenné van téve; továbbá Angolországból, a hova más évekkben 100.000 nyul exportáltatott Magyarországból, a tengeren túlról átözönlő olesó nyulak teljesen kiszorítottak bennünket.

Franciaországba évek óta nagy mennyiségű magyar nyul és fázán ment, a honnét bennünket az angoloknak nyújtott kis vámtétel végett a tengerentúli nyulak szintén veszélyeztetnek olyannyira, hogy már tavaly Franciaországba alig 15.000 darab nyul lett exportálva. A fázán- és fogolytenyésztés pedig Német- és Franciaországban rohamosan fejlődik.

Nem érdektelen ama körülmény sem, hogy míg az 1912. évben a nyulbőr ára K 1'60 volt, addig ma csak alig 50 fillér darabonként.

Mivel a «Köztelek» olvasóinak jelentékeny része vadászati területek hasznosításával is foglalkozik, már érdekeik megóvása céljából is szükségesnek tartottuk,

szimatjáról nem ismerhette meg. Iszkol az árokban, arra, a merről jött. Ugyancsak ügyel, nehogy megmutassa magát.

Hanem a szarvastehén, annál jobb szelet kapott ró-lunk. Áll, mint a ezövek és előre nyújtott nyakkal, előre csapott fülel neszel.

Meg nem mocczanak, pedig a szunyogok alávalóan kezdenek visszaélni a béketüresémmel. Ha már a disznó itt hagyott, hadd gyönyörködjem legalább ebben a má-mikában, a ki mögött alkalmasint ott settenkedik a sűrűségben a borja is. Vizre jöhetnek az istenadták. De küljebb nem merészkednek. A mámi is megunja a tünödést s hirtelen visszaugrik. Eltűnik a lomb közt.

Magamra maradok.

Mindegy, hisz' úgyis minden reménységnek vége. A disznók ezúttal becsaptak. Vagy itt sem voltak a többiek, vagy máshol váltottak át a völgyön. Most pedig reggel van.

Nézem a csöndes tájat, a mely végig a völgyön még most is ködös.

A fenyvesen túl felesendül valami, a mi lelki álmodozásomból is felriaszt.

Dalolnak ott.

Nyilván az aratók.

Az istenáldásos aratómunka kezdődik a napsütötte rónán.

hogy vadértékesítési viszonyok remélhető alakulása felől más oldalról is tájékozást szerezzünk s a kérdést tisztább megvilágításban állítsuk a közönség elé. Megkérdeztük tehát Feszty Béla földbirtokost, az ország egyik legnagyobb vadásztársaságának igazgatóját, a ki vadértékesítési kérdésekkel évek sora óta behatóan foglalkozik. Feszty Béla az előrebocsátott közleményhez a következő megjegyzéseket fűzte:

«Az utóbbi években a közéletmezésnek egyik jelentékeny tényezője lett a vadhús.

Mint minden keresett cikket, úgy a vadhúst is az üzérkedés magához ragadta és bizonyos idejű versengés után, — mely magasabb vadárakban nyert kifejezést — a kontremine immár teljes erővel azon dolgozik, hogy a termelő rovására a vadárakat leszállítsa.

Ha ez az árleszállítás a fogyasztóközönség előnyét célozná, nem perelnék vele. Ámde a tendencia nyilvánvaló.

Hangzatos cikkek jelennek meg ilyenkor, a midőn a nagy uradalmak és szervezett vadásztársaságok a terítékre és eladásra kerülő vadat szerződésileg lekötni szokták, hogy a reakció beállott, hogy nagy a túltermelés, hogy a hűtőházakban óriási készletek vannak, hogy a tengerentúlról átözönlő olcsó nyulak a mi exportunkat tönkreteszik és így tovább.

Tekintettel a kérdés fontosságára, alkalomszerűnek látszik, hogy azzal tárgyilagosan, de elsősorban a fogyasztó és termelő szempontjából foglalkozzunk.

A vadhús fogyasztása a külföldön már régóta nagyobb arányú és csak a hűtőházi szervezatlenség volt eddig az oka annak, hogy Magyarországból a kivitel nem fejlődött olyan mértékben, mint a külföldi piacok felvevőképessége. A mióta azonban a hűtőházi intézmény nálunk is létesült, lényegesen megváltozott a helyzet. Ettől az időtől a statisztika mérőföldes haladást mutat az export terén és erre az időre esik a vadáraknak nagyfokú emelkedése is. Az igaz, hogy az utóbbi körülményt nagyban elősegítette a húsaraknak nagyban való emelkedése is.

Ha a hűtőházakban felhalmozva levő vadmennység a magyarországi fogyasztásra volna szánva, ideig-óráig a piacra dobott nagyobb mennyiség befolyásolhatná az árat. Ámde az angol, a francia évtizedek óta megszokta és eszi az Ausztráliából fagyasztott állapotban érkező birkát, az Argentínából így érkezett borjút és marhát, nem talál tehát az angol, a francia semmit sem azon, hogy a mi fagyasztott állapotban érkező vadunkat is éppen úgy ne honorálja. Pedig ők a mi vadjainknak főfogyasztói. Különösen főzik a nyul és a fogoly.

Magyarországban egyelőre még előítélettel viseltetnek a fogyasztók a vadhús iránt. A legtöbb ember csak frissen lőtt vadat vesz és nem szívesen eszi a vadat szezonon kívül. A hűtőházi elraktározott vadmennység e szerint külföldre fog menni és csak elenyésző kis mértékben kerül fogyasztásra a hazai piacon.

Az árakat tehát a hűtőházi fölösleg le nem nyom-

hatják, mert a külfölddel szemben számításba sem jöhet az itteni mennyiség, melyet amúgy is csak néhány nagyvállalkozó spekulációra tart vissza.

Túltermelésről — sajnos — nem lehet szó.

Az igaz, hogy néhány nagy uradalom, különösen a nyul és fácán tenyésztése terén nagy eredményeket ért el s a nagy vadászatok híre a napilapokban fejedelmi vadbőség benyomását kelti, de viszont mások felhagyják a drága mulatságot és felosztatják tenyészteket, területüket.

Talán elég a hivatkozás a híres Hohenlohe-féle felosztott vadtenyésztő-telepekre, vagy arra, hogy míg pl. Gödöllőn a királyi területeken a földművelésügyi m. kir. minisztériumban lévő kimutatás szerint az 1890-es években csak fogolyból évenként 6—8000 darab került terítékre, addig az utolsó évek szerény kimutatásai alig haladják meg a néhány száz darabot.

Noha egyes területek visszamennek, mégis kétségtelen, hogy a nagyobb vadvédelem és intenzívebb gazdálkodás folytán különösen az apróvad terén határozott fejlődés jelei észlelhetők, de ez teljesen arányban áll az ország fejlődésével, a népesség szaporodásával és felvevőképességével.

Túltermelésről tehát nem lehet szó. Hogyha pedig — adja Isten — valaha ez így lenne, odáig bizonyára köznépünk is megtanulja a vad helyes elkészítését és kiközökken abból a felfogásából, hogy az csak az uraknak való luxuscikk.

Hátra volna még az az argumentum, hogy a tengerentúli nyulak exportja kiszorít bennünket a külföldről.

Itt nyilván Amerika értendő.

Nohát ettől sincs mit félni. Egyszerűen azért, mert Amerikában csak a kis üregi nyul, meg a lapin otthonos, nem beszélve a kisszámú sarki nyulról. Az üregi nyul meg a lapin húsa pedig össze nem mérhető a mi mezei nyulunk ízével. Ha az angolnak és francziának amazok izlettek volna, az ausztráliai és argentinai példára már régen az járná és mi eddig sem exportálhatunk volna hozzájuk annyi millió mezei nyulat.

Mesébe való ijesztésszámba még az óceántúli beáramlással való fenyegetés.

Jó lesz ezeket az állapotokat a kereskedelemnek is meggondolnia, nehogy túlspekulálja magát a hűtőházi felhalmozásokkal, mert a közeljövőben előreláthatólag nem számíthat arra, hogy a vadárakban lényeges eltolódások lesznek. A fogyasztóközönség se vegye készpénznek a vadhús árának kilátásba helyezett jelentékeny olcsóbbodását. Hiba volna végül, ha a termelőközönség megriadva egyes tendenciózus hirlapi cikkektől, már most olyan kötést csinálna, a melylyel jól jár az átvevő, de a mely semmit sem javít a fogyasztó helyzetén, határozottan káros pedig a termelőnek!»

A családi pótlék czélszerű felhasználásáról.

Irta: Pirkner Ernő ny. m. kir. főerdőtanácsos.

A családi életre háramló és nehezedő feladatok méltánylása és felismerése jóságos kifejezést nyer a *családi pótlékban*, melyet a kormány, illetve a magyar törvényhozás, minden más államot megelőzve megalkotott, hogy összes alkalmazottainak segítséget nyújtson a gyermekneveléssel járó költségek elviselésére és hogy enyhítse a gondokat, melyek a családfenntartás küzdelmeiből fakadnak.

A családi pótléknak mint a gyermekek nevelésére fordítandó adománynak czélszerű felhasználását tüzte ki feladatául a Budapesten legújabbán létesült «Tisztviselők Biztosító Intézete» czim alatt bejegyzett részvénytársaság, mely módot nyújt a szülőknek arra, hogy a családi pótléket egészben, vagy annak egy részét mindaddig, míg a gyermekek fel nem nőnek és nagyobb anyagi költséget nem okoznak, tőkésíthessék és a jövő nagyobb kiadások fedezésének lehetőségét biztosíthassák.

A biztosítás módja két főirányban oszlik meg és pedig:

- I. Családi pótlékkal fedezett ösztöndíjbiztosítás és
- II. Családi pótlékkal fedezett tőkebiztosítás.

Az első kategóriába tartozik a gyermeknek — fiú vagy leány — 14 éves korától 17 éves koráig, vagy 18 éves korától 21 éves koráig négy éven át félévi részletekben esedékessé váló ösztöndíjak fizetése.

A második kategóriába tartozik a gyermeknek 16-ik vagy 20-ik születése napján esedékessé váló tőkeösszeg fizetése. Leányok számára alkalmazva hozománybiztosításnak is nevezhető.

A kötött biztosítás érvényessége fennmarad és kifizetésre kerül a biztosított összeg az esedékesség napján az esetben is, ha a díjrészletek beszolgáltatása haláleset, vagy nyugdíjaztatás folytán előbb megszűnik; továbbá, ha a gyermek az esedékesség előtt elhal, visszatéríttetnek az addig befizetett díjak, kivéve az első évi díj $\frac{3}{4}$ részét és a második évi díj $\frac{1}{2}$ részét.

A biztosítási díjrészleteknek megszabására mérvadó a biztosítást eszközöző szülő életkora, valamint a biztosított gyermek életkora; minthogy az ösztöndíjak kifizetése a gyermek 14, vagy 18 éves korában, — a tőkeösszeg kifizetése pedig a gyermek 16, vagy 20 éves korának születése napján történik.

A legkisebb biztosítható ösztöndíj 4-szer ismétlődő évi 300 korona, melynek kifizetése 8 félévi, augusztus hó 15-én kezdődő részletekben történik.

Például, ha a biztosítást eszközöző szülő életkora 22—24 év, a biztosított gyermek újszülött, még nem egy éves, akkor a negyedévenként beszolgáltatandó díj 18 korona 81 fillér, mely díjrészletek a gyermek 14 éves koráig fizetendők, mikor is megszűnik a díjfizetés, ellenben kezdődik az Intézet részéről az ösztöndíj-szolgáltatás és egy időben felszabadul, illetve rendelkezésre áll a családi pótlék egész összege is, melylyel az évi 300 korona ösztöndíj növelhető.

Ha a biztosítást eszközöző szülő életkora 35—39 év, a biztosított gyermek azonban a 8-ik életévében van, akkor a gyermek 18 éves koráig fizetendő, negyedévenként 32 korona 84 fillér, mivel ez esetben a díjfizetés csakis 40 negyedéven át — holott az előbbeni esetben 56 negyedéven át történik.

A második kategóriában legkisebb biztosítható tőke 1000 korona.

Ha például a biztosítást eszközöző szülő életkora a belépéskor 22—24 év, a biztosított gyermek újszülött, még nem több mint féléves, akkor a negyedévenként beszolgáltatandó díj az 1000 korona tőkének a gyermek 16-ik születése napján történő kifizetése esetén 14 korona 14 fillér; — ha ellenben az 1000 korona tőkének kifizetése csakis a gyermek 20 éves korában kívántatnék, akkor a negyedévenként beszolgáltatandó díj, mely azonban csakis a gyermek 16 éves koráig fizetendő, 12 korona 05 fillér.

A családi pótlékre alapított biztosításokon kívül esz-közöl az Intézet egyébként mindennemű járadék-, tőke- és balesetbiztosítást is és készségesen szolgál felvilágosítással a hozzá intézett kérdésekre. Czíme: Tisztviselők Biztosító Intézete Részvénytársaság, Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 11. szám.

Különfélék.

Az időjárásról. A meteorologusok az időjárást csak egy-két napra képesek megjósolni. A hetekre, hónapokra, sőt egész évre szóló időjárások a legtöbb esetben nélkülöznek minden tudományos alapot és nincs gyakorlati értékük. Közöljük egy neves meteorologus észleléseiből következtetett szabályokat, a melyekkel a következő nap időjárását a meteorologia tudományában nem járatos laikus is a legnagyobb valószínűséggel megállapíthatja.

Ha bárányfelhők úszkálnak az égen és a mellett a barometer emelkedik, a szél pedig észak vagy dél felől fúj, akkor szép időre van kilátás. Ha ellenben bárányfelhőket süllyedő barometernél látunk, eső lesz. Hosszúra nyúlt bárányfelhők szeles időt jelentenek és jelzik a szél irányát is.

Ha a napkeltét halvány, kevéssé terjedő pirosság előzi meg és a nap első sugarai mélyen a látóhatáron alul jelennek meg, akkor szép időt várhatunk még akkor is, ha különben borús az égbolt. Ha a hajnalpír erős és kiterjedt, az első napsugarak pedig magasan a felhők fölött jelennek meg a látóhatáron, akkor szeles, esős idő lesz.

Ha az égbolt déli része este tiszta, másnap derűs lesz az idő.

Ha naplementekor keleten nagyon piros az ég, szél és zivatar várható, ha pedig délkeleten tűnik föl az esthajnalpirja, akkor eső lesz.

A hóval fedett hegyekhez hasonló felhők nem jelentenek rendszeresen semmit, csak ha nyáron reggel, 8—9

óra felé jelennek meg az égen és a légsúlymérő is súlyed, akkor délután bizonyosan zivatar lesz.

Ha korán reggel, 4—9 óra között esik az eső, délre biztosan kiderül. Ha ellenben borult ég mellett délután vagy este kezd esni, az eső bizonyára eltart majd a következő napon is.

A mikor teljesen beborult ég mellett apró, igen sötét, szakgatott felhők úszkálnak a levegőben, hosszú ideig tartó esőre van kilátás.

Ködös, a hegyek fölött képződő felhők, ha hosszabb ideig maradnak meg, leszállanak és kiterjednek, rövid idő múlva eső várható. Ha azonban fölfelé emelkednek és oszladoznak, csakhamar derült, szép lesz az idő.

Lehet a csillagok fényéből is következtetni az időjárásra. A csillagok fénye ugyanis némelykor igen erős, máskor pedig igen gyenge. Változó a fényesség különösen az állócsillagoknál. Tiszta atmoszféránál a csillagok fényesebbnek látszanak. Ha a csillagok fénye gyöngül, vagy ha túlságosan fénylenek, ez annak a jele, hogy nemsokára rossz időjárás fog bekövetkezni. Ellenben középerős, nyugodt fénylés, tartós jó időre mutat.

L. L.

Tintafoltok eltávolítása. A tintafoltok eltávolítására többféle mód kínálkozik. Egyik módszer alapja az a folyadék, mely

1 rész klórmész,

2 rész vízből áll.

A letörleendő tintafolt vagy betű ezen folyadékba mártott ecsettel megnedvesítendő s a nedves nyom itatóspapírossal felszáritandó.

Fehérneműhöz a klórmész nem alkalmazhatjuk. Ez esetben úgy járunk el, hogy

30 gramm timsót,

40 gramm borkövet koncentrált oldattá oldunk fel. Ez oldatnak használatánál a vászon nem szenved.

Újabban tintafoltot eltávolító rudakat is készítenek. Ezek összetételét azért ismertetjük, hogy bárki készíthessen ilyent magának s ne legyen ráutalva a kereskedés drága árujára.

A rudak anyaga:

borkósav,

gummi arabikum,

gliczerin.

A készítésnél a porrá tört borkósavat a sűrű gummi arabikumpeppel masszává gyúrjuk s egy-két csepp gummi arabikummal megnedvesítjük.

Alkalmazásukkor a kézen vagy ruhán levő tintafoltot megnedvesítjük s a rúddal megdörzsöljük, a tintafolt eltűnése után pedig vízzel kimossuk.

Apróságok. Az Egyesült-Államokban 284,000 indián él. — A kartauzi papok által készített Chartreuse nevű pálinkát egy pék találta ki. Mikor a kartauzi papokat Franciaországból kiűzték, a pálinka készítésének titkát 8.750,000 koronáért adták el. A vevő azonban rossz vásárt csinált. A kartauziak a chartreuset most Spanyolországban készítik és azt állítják, hogy

a kartauzi barátok újabb készítményű pálinkája sokkal jobb, mint az, melyet a francia gyáros a méreg drágán megvásárolt titok szerint készít. — Nagyon sok tudós azt állítja, hogy az elsőszülött fiúkban sokkal nagyobb a hajlam a rosszra, mint a másod- vagy harmadsorban született fiúkban. — Irországban átlag egy esztendőben 208 napon át esik. — Khinában és Közép-Ázsia sok helységében a koczkába préselt teát cserepénzként használják. — Egy 10,000 tonna tartalmú csatahajó gépeinek súlya 1400 tonna. — Franciaországban tíz év alatt 200,000-rel fogyott a nöcselédek száma. — Newyorkban a néger lakosság száma évről-évre gyarapszik. — A németországi bányák 360,000 bányászt foglalkoztatnak. — Franciaországban évente 80 ezer millió tojást használnak el bortisztításra. — Oroszországban nem büntetik az iszákosságot. — Bilbaóban (Spanyolország) törvény tiltja a harangozást. — Perzsiában a hónap minden napjának külön neve van. — Spanyolország sóművei évente 350,000 tonna sót száritanak ki a tenger vizéből. — A khinaiak a vízi liliomból olyan illatszert készítenek, melynek minden egyes cseppje 40 koronába kerül. — A világon a legtöbb haláleset aránylag Pétervárott fordul elő. — Európa lakossága minden tíz évben 4:1 százalékkal szaporodik. — 1868 óta 1625 millió korona értékű gyémántot vittek Dél-Afrikából Newyorkba. A múlt esztendőben a newyorki ékszerkereskedők 215 millió koronát fizettek ki gyémántért. — Grenobleban (Franciaországban) gyártják a legtöbb keztyűt. — Spanyolországban bányászszák a legtöbb ónt.

Időjelzés. A «Meteor» folyó évi augusztus havára a következő időjelzést teszi közzé:

Augusztus hó változási napjai: 6-ika zivataros, esetleg viharos; 12-ike száraz meleg; 14-ike meleg; 17-ike hősiyleddel zivataros vagy viharos; 20—21-ike igen változó, csapadékkal; 24-ike több csapadékkal; 28-ika meleg idővel.

Az «Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetsége» közleményei.

Levél a szerkesztőhöz. Mélyen Tisztelt Szerkesztő Úr! A nb. szerkesztésében megjelenő «Az Erdő» című szaklap legutóbbi száma személyemet és «Az Erdészet» szaklapot igen kompromittáló közleményt hozott az «Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetsége» vezetőségétől. A támadó közlemény megjelentetése annál inkább bánt, mivel azt sem «Az Erdő»-től, sem a szövetségtől nem vártam. Azért a sajtóról szóló 1914. évi XIV. törvény-cikk 20. §-ában biztosított jogomnál fogva tisztelettel felkérem a Mélyen Tisztelt Szerkesztő Urat, hogy a mellékelt nyilatkozatomat «Az Erdő» legközelebbi, vagyis f. évi augusztus hó elsejei számában — a támadó cikk helyén és ugyanoly nyomással változatlanul és díjmentesen közölni sziveskedjék. A nyilat-

kozat nagyobb terjedelmét a helyreigazításhoz szükséges tények megemlítése teszi szükségessé.

Egyben felkérem Szerkesztő Urat, hogy a nyilatkozat közlésére vonatkozó b. elhatározását velem lehetőleg postafordultával közölni szíveskedjék.

Magamat a Mélyen Tisztelt Szerkesztő Úr jóindulatába ajánlva maradok

őszinte tisztelettel:

Szabolcs Ferencz.

«Az Erdő» tisztelt olvasóihoz! Ily cím alatt ezen szaklap f. évi július hó 15-iki számában, ugyanezen rovatban az Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetségének vezetősége egy felhívást közölt, a mely burkoltan valótlan tényeket állított, a való tényeket pedig hamis színben, sértő és ártó czélzattal tüntette fel, mi által úgy személyemnek, mint a vezetőségem alatt állott «Az Erdészet» című szaklapnak jó hírnevét rontotta s anyagilag is érzékenyen károsítja. Elnélfogva úgy személyes reputációmnak és «Az Erdészet» érdekeinek megvédésére, valamint «Az Erdő» t. olvasóközönségének a tényekről való helyes tájékoztatása céljából a szövetség vezetőségének burkolt támadására válaszul a következőket közlöm:

Nem igaz a vezetőségnek azon állítása, hogy a szövetség «Az Erdészet» szaklapot, mint hivatalos közlönyét «minden tekintetben támogatta», hiszen éppen ezen jogosan elvárt támogatás megtagadása volt felmondásom egyik főoka. Valótlanág az is, hogy a lapnak «rendszerint» voltak nyomdai tartozásai s hogy ezeket csak a szövetség által nyújtott kölcsönökkel törlesztette stb. «Az Erdészet» nyomdai számláját mindig a befolyó jövedelem arányában fizettem; fennakadás csak két vagy három ízben volt. — a hátralékos előfizetők jóvoltából. Az ilyen zavar a fiatal és csakis előfizetőinek támogatásából élő szaklapnál nem is csoda. Két ilyen esetben, — tehát nem rendszeresen — igénybe vettem a szövetség kamatmentes kölcsönét, de azok nagyobb részét a szövetség rendszeren egy-két hónap multán, hónapokkal a lejárat előtt s a többit is az utolsó fillérig pontosan visszakapta. Annál is inkább igényelhettem ezt az egyetlen érezhető támogatást, mivel az én 500 koronányi biztosítékom megfelelő fedezetül szolgált s annak kamatait a szövetség élvezte. Ez tehát korántsem volt «segélyezés» a szövetség részéről, hanem joggal megkövetelhető támogatás, a mely azonban a szövetségnek filléryi áldozatot sem jelentett. Ezt a támogatást a szövetség válaszmányának egy közgyűlésileg is tudomásul vett határozata nem egy esetre, de többször ismétlődhető esetekre biztosította részemre s ezzel mintegy pótolta szerződéselem hiányosságát. Többszörösen nagyobb áldozatot hoztam én és «Az Erdészet» szaklap a szövetségért, mint a szövetség a lapjáért. Nem a szövetség akart a laptól szabadulni, mert a viszony felbontása nem rajta, hanem rajtam múltott. Én mondtam fel a szövetségnek, mert nem tűrhettem már tovább a vezetőségnek önkényes, szabályszerűen meghozott határozatokat sem respektáló s a szövetség érdekeit is veszélyeztető eljárását. «Az Erdészet» szer-

kesztősége előtt — egy-két személyes rosszakarót kivéve — soha senki sem juttatta kifejezésre elégedetlenségét a lappal szemben, hanem ellenkezőleg mindenfelől elismerő és buzdító sorokat kapott s a vezetőség eljárásával szemben bizony számosan elégedetlenkedtek előtte, de a lap ezt a szövetségre való tekintettel — sohasem hozta nyilvánosságra. Felmondásom okait sem részleteztem Az Erdészet olvasói előtt; sőt a szerződés felbontása után ismételtén közbenjártam az Országos Erdészeti Egyesületnél is, hogy a lap nélkül maradt szövetség előtt nyissa meg mielőbb «Az Erdő» szaklapot, a mihez nem volt elegendő csak a vezetőségnek most annyira hangoztatott «kijelölése» (hiszen a válaszmány határozatot sem hozott erről!)

A szövetséget én éveken át, éppen a kezdet legnehezebb viszontagságaiban s mindenkitől való elhagyatottságában teljes erőmmel támogattam; felvirágoztatásáért időt, munkát, pénzt, egészséget áldoztam, mert őszintebben lelkesedtem a benne testté vált eszméért, mint a szövetség vezetősége, a mely most ily rút hálátlansággal viszonozza a reá pazarolt jóindulatomat és áldozatomat. Multam után igazán szebb elbánást, több tapintatot, jobb ízlést vártam a vezetőségtől úgy a velem, mint «Az Erdészet»-tel szemben való viselkedésében.

Ennyit személyemet illetőleg. «Az Erdészet» szaklap pedig a vezetőség felhívásának ártó tendenciájáért más úton fog jogorvoslást keresni.

Budapest, 1914. évi július hó 21-én.

Szabolcs Ferencz

«Az Erdészet» volt szerkesztője és kiadója.

*

Fenti sorokya csak azt jegyezzük meg, hogy lapunk «Az Erdészet»-et soha, semmikor, egy szóval sem támadta, sőt a leggondosabban kerülte, hogy «Az Erdészet»-tel összeütközésbe kerüljön.

«Az Erdő» szerkesztősége.

Közgyűlés. Az «Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetsége» 1914. évi augusztus hó 16-án vasárnap délelőtt 10 órakor Besztercebányán, az Árpádtéri «A zöld fához» címzett vendéglő nagytermében rendes évi közgyűlést tart.

A közgyűlés tárgyai: 1. Beszámoló a szövetség működéséről.

2. Az 1913. évi zárószámadás bemutatása és az 1915. évi költségvetés megállapítása.

3. A szövetségi ügyeknek «Az Erdő» című szaklapban való közlésének bejelentése.

4. Esetleges s a vezetőségnél a közgyűlés előtt legalább három héttel előbb bejelentett indítványok tárgyalása.

5. A jövő évi közgyűlés helyének meghatározása. Besztercebánya, 1914. június 18.

Nyugtázás. Az 1914 július 8-tól—20-ig a következő tagsági díjak folytak be az «Erdészeti és Vadászati

Altisztek Országos Szövetsége» pénztárába Besztercebányán.

1 koronát fizettek: Pócsay József, Garay József, Zsigó Károly, Vizauer Imre, Keppich Fülöp, Farkeszkú Vincze, Takár András, Tomony János, Borszeszku Döme, Mojszeszku Illés, Deheleán Vazul, Tomeszkú Izsák.

2 koronát fizettek: Dankó István, Búvári Ferencz, Ruiszl Nándor, Birsz József, Juhász János, Gerstmajer Lajos.

4 koronát fizetett: Záhureczky Géza 1914 július 1—1915 június 30-ig.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.)

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére Kirinyi Béla csetneki közbirtokossági erdőmesternek, az erdészet terén szerzett érdemei elismerésül, az erdőtanácsosi címet díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1914. évi június hó 21-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.,

Báró Burián István s. k.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter kinevezte Miljus Péter irodakezelési gyakornokot a zágrábi kir. erdőigazgatósághoz irodasegédtségtté.

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte Rónai Antal m. kir. erdőtanácsost Nagy-Váradról Újvidékre az ottani m. kir. állami erdőhivatalhoz.

A m. kir. földművelésügyi miniszter Német Pál m. kir. segéderdőmérnököt Eperjesről Kassára helyezte át s megbizta a szépsivideki m. kir. járási erdőgondnokság vezetésével; Marsalkó Ferencz m. kir. segéderdőmérnököt pedig áthelyezte Lőcséről Eperjesre s megbizta az eperjesvidéki felső m. kir. járási erdőgondnokság vezetésével.

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte Bartha Ábel erdőtanácsosi címmel és jelleggel felruházott m. kir. főerdőmérnököt Beszterczéről Zalaegerszegre s megbizta a zalaegerszegi m. kir. állami erdőhivatal vezetésével, továbbá Biloveszky Béla m. kir. főerdőmérnököt Budapestről Rimaszombatba s megbizta a rimaszombati m. kir. állami erdőhivatal főnöki teendőinek ellátásával, végül Köllő Pál m. kir. főerdőmérnököt Rimaszombatról Beszterczére s megbizta a beszterczei m. kir. erdőigazgatóság erdőrendezősi teendőinek ellátásával.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a cím-szalagon átjavított lakcím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a posta, hanem a kiadóhivatalunk eszközi a bejelentett címváltozás alapján, a nagyobbarányú címnyomatási költségek megtakarítása céljából. Kérjük tehát, hogy fölösleges reklamációkkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

Cs. l. 1. Galandférgek nemcsak a kutya, hanem sok más állat, sőt még az ember beleiben is élősöknek, a honnan petéik a bélsárral együtt a szabadba, esetleg vízbe jutnak, vagy fűszálhoz tapadnak, a honnan aztán más állat, pl. szarvasmarha, ló, sertés, nyul vagy más vad felszedi őket. Az ilyen állatot aztán gazdaállatnak nevezzük. A gazdaállat gyomrában a peték burka

megreped, a pete kikel s valamilyen szervbe, pl. a májba vagy a húsbba jut, a hol hólyagféreggé alakul át. Ha már most ilyen hólyagférges állat húsát vagy szervét az ember vagy hűsevő állat nyersen vagy tökéletlenül főve, vagy sütvé megeszi, akkor a hólyagféreg a gyomorban megpattan, (a hólyagféreg nem más, mint a galandféreg fejletlen feje) és fejlődésnek indul. A galandféreg kifejlődött feje aztán megtapad a belekben, bélnedvvel táplálkozik (ezáltal az állatot vagy embert, a kinek a beleiben élősöklik, gyengíti) és egymás után izeket termel. A legfiatalabb izek a fej közelében vannak, az idősebbek mind hátrább kerülnek, növekednek, végre ivarérettékké lesznek, t. i. érett potékkal telnek meg. A peték aztán vagy magukban, vagy esetleg egész sor izzel együtt a bélsárral a szabadba jutnak. A galandférgek többfélék, vannak köztük egészen rövidék és olyanok is, a melyek 4 méternyire is megnőnek.

A betegség nem ragadós, és csak akkor fejlődhetik ki, ha hólyagféreg került a gyomorba; ezért nem volna szabad a kutyának soha semmiféle nyers vagy tökéletlenül főtt, sült húst vagy állati szervet adni, mert azzal felszedheti a hólyagférget is. A jól főtt és sült húsbba a hólyagféreg elpusztul és bajt nem okoz. Nagyobb állatokban rendszerint csak nagyobb galandférgek hólyagférgéi élősöknek, míg a kicsiny férgek hólyagférgéi bolhák és tetvekben élősöknek, s a kutya bolháit harapdálva gyakran fertőzi magát. Tehát az állatot tisztán kell tartani, hogy tetvek és bolhák el ne lepjék. Kutyaival, macskával egy tányérból enni sohasem szabad; veszélyes az is, ha a kutya az ember kezét megnyalja, mert lehetnek a szájában bolhákból származó hólyagférgek, a melyek ily úton az ember beleibe is bejuthatnak, a hol szintén kifejlődnek és veszélyes megbetegedést okozhatnak.

A férges kutyát először is éheztesse egy kicsit, aztán adjon neki 10—20 gramm riczinusolajat vagy mézet, hogy jól meghajtsa, 2—3 óra múlva adjon be mézben vagy tejben 2—2,5 gr. kamalát, vagy ha előnyben részesíti a háziszerket 20—25 drb. tökmagot. Az ürülékkel távozó galandférgeket nézze meg jól, ha az izek mind vékonyabbak lesznek és végül gombostűfejhez hasonló gömbben végződnek, akkor az egész féreg elment. Ha csak szélesebb izek távoznak el, akkor a féreg megszakadt és a feje benn maradt, tehát rövid idő múlva újra izeket fog termelni, s a kúrát ismételni kell. A galandférget azonban minden esetben egésze el. A betegség nem öröklődik.

2. A viperaméreg ellen a viperafogók borral vagy pálinkával védekeznek. Illetve a megmárt ember anyyi meleg bort vagy pálinkát, rumot, cognacot stb. iszik, a mennyit bir, de nem egyszerre sokat, hanem gyakori apró kortyokat nyel, míg megmámorosodik tőle. A viperaméreg ugyanis a szív működést lassítja, az alkohol pedig gyorsítja, és könnyen hozzáférhető, mert pálinkát még a legkisebb faluban is kapni. A marás fölött a testet át kell kötni jó szorosan és a sebet késsel kitágítani, hogy bőven folyjon a vér, aztán ki lehet égetni pokolkővel vagy tüzes vassal is. Állattal éppen így kell elbánni. Ha a beteg erőtlenedik, meleg posztót lehet a testére rakni vagy hideg zuhanyt alkalmazni. Egyesek igen jó eredményt értek el azzal, hogy a sebbe darázsmerget fecskendeztek. Jó hatásúnak mondják ugyanazon állat epéjét is, a mely mart, azt is a sebbe kell fecskendezni.

Dr. Kukuljevič József.

3. Az erdőőri szakvizsgát csak akkor teheti le, ha hiteles okmányokkal igazolja, hogy három évi erdészeti gyakorlati szolgálatot teljesített. Ha csak vadőri szolgálatot teljesített, akkor csupán vadőri vizsgát tehet.

4. A hiányzó lapokat elküldtük.

K. J. Magyarban nem ismerünk ilyen munkát. Németben ajánljuk a következőket s különösen az elsőt:

1. Dr. ing. Gerold E. Beetz: «Das eigene Heim und sein Garten.» (Heimkultur-Verlag Westdeutsche Verlags-Gesellschaft m. b. H., Wiesbaden); ára 7— Márka.

2. «Die Wohnung der Neuzeit.» Herausgegeben von Erich Haerrel und Heinrich Tschermann. (Verlag von J. J. Weber in Leipzig, Rudnitzerstrasse 1—7.); ára 7-50 Márka.

3. *Das Einzelwohnhaus der Neuzeit*. Herausgegeben wie Nr. 2. Verlag detto in 2 Bände; ára kötetként 750 Márka.

K. I. Hirdetését — mint lapunk előfizetőjének — háromszor díjmentesen hozzuk.

H. J. A kért könyvet elküldettük.

O. I. Ha ön 1914 január 1-én neveztetett ki főerdőorré s ezt megelőzőleg 1906 július 1-től évi 1000 K javadalmazást élvezett, úgy önnek 1914 január 1-től kezdve évi 1100 K javadalmazásra van igénye. Mint II. osztályú altisztnek (erdőörnek) bármennyi ideig szolgált is ebben a minőségben, nem lehetett több javadalmazása, mint évi 1000 korona. Ön tehát 1911 július 1-től főerdőorré történt kineveztetéséig is csak évi 1000 K javadalmazásra tarthatott igényt. Az ön szerint elmaradt személyi pótlék-többletért kár folyamodnia, mert kérelmével feltétlenül el fogják utasítani.

D. M. Legjobb, ha felettes hivatalához intéz kérdést, mert a kért ügyben eltérők a vélemények. — A 10 fillért a lap javára bevételeztük.

R. P. Szerszámgyár igen sok van s így csak néhányat említünk: Gróf Csáky László vasgyára, Práskfalva; Fémipari és tömeggáru szerszámgyár Budapest, (II., Retek-utca 22); Precíziós szerszám- és gépgyár részv.-társ. Budapest, (IX., Gyep-utca 37); Müller Ármán vasgyára Budapest, (VI., Csángó-utca 3a); ez utóbbi különösen erdészeti szerszámokat is készít; kérjen tőle árjegyzéket.

G. W. A katonai iskolákba való felvételekre vonatkozó pályázati határidő július 10-én már lejárt, a határidőn túl beérkező kérvényeket pedig visszaadják. A pályázók az összes tudni-valókról részletes felvilágosítást nyerhetnek a *«Tájékoztató a m. kir. honvédelmi próbdiskolákba való felvételre pályázók részére»* című füzetből, mely a pécsi és a nagyváradi honvédelmi próbdiskola parancsnokságánál díjtalanul kapható. Tessék onnan egy ilyen tájékoztatót kérni, hogy jövő évre esetleg hasznát vehesse.

A 10 fillért a lap javára bevételeztük.

V. A. A ragadós száj- és körömfájás ellen vajmi bajos megvédeni az állatokat, mert a ragályanyag oly könnyen hurokolható szét, hogy az ellenőrizhetetlenül kerülhet tovább. Terjesztheti azt mindenféle járókelő ember, a ki egyaránt bejár a fertőzött és vérszemes istállóba, legelőkre stb., aztán cipőin és ruháján cipeli a ragályanyagot magával. Terjeszthetik továbbá ide-oda bolyongó állatok is pl. kutya, macska, a melyek a fertőzött helyeken a nyállal bepiszkítják magukat és továbbmennek. A fertőzőanyagot ugyanis a betegek nyála és a körömvadadék (gény) tartalmazza.

Az istállózott marhát meg lehet védeni a fertőzés ellen, ha szigorúan ügyelnek rá, hogy olyan ember be ne lépjen az istállóba vagy az udvarba, a ki fertőzött helyen járt. Tehát az állatok ápolóinak nem szabad fertőzött helyre menni és nem szabad látogatókat fogadniok. Azonfelül jó, ha az istálló küszöböt mésztejjel befestik (jó vastagon), hogy ember és állat azon gázoljon át.

Ha már megbetegedtek volna az állatok, akkor lány takarmányt kell adni, mert a szálas takarmány felsebzi a fájós szájnyálkahártyákat. A szájat 2%-os lysoform, 3%-os bórsavoldattal esetleg gyenge ecetes vagy timsós vízzel naponta legalább háromszor mossa meg, aztán kenje be timsós mézzel. A körömet feckendezze ki fertőtlenítő folyadékkal, aztán hintse be a körömet (illetve a körömrést) porrártört rézgálicczal. Ez a legolcsóbb és legkönnyebben megszerezhető. Az állatok alatt legyen mindig száraz alom.

Ha az állat feltűnően bágyadt és remeg, adjon a szív működés élénkítésére 5 szem kámfort 1/2 liter borban, vagy ha ez nem volna kéznél, erős fekete kávé. *Dr. Kukuljević József.*

B. J. K. Az erdőri szakiskolákba a pályázati feltételek szerint csak kifogástalan erkölcsi magaviseletű egyén vehető fel. Múltán az illető fiú magaviselete kifogás alá esik, ennél fogva felvételre nem számíthat. Három évi erdészeti gyakorlati szolgálat után esetleg leteheti az erdőri szakvizsgát.

G. I. Előfizetése a küldött 2 koronával ez év végéig rendezve van.

F. I. Ha munka- és keresetképtelen édes anyjával közös háztartásban él, úgy kaphat utána családi pótlékot, de csak abban az esetben, ha kivüle még egy családtagot tart el. Ez a második családtag lehet például az ön felesége. Ha azonban ön nőtlenség és más családtagot sem tart el, úgy édes anyja után családi pótlékot nem kaphat, mert csak két családtag után jár anyyi családi pótlék, mint egy gyermek után.

Zs. L. 1. A négy középiskolát végzett kincstári erdőőr 30-ik életévének betöltésével bir az új választói törvény (1913. évi XIV. t.-cz. 2. §.) értelmében választói jogosultsággal.

2. Az erdőörök egyenruhája ügyében voltak már tárgyalások, de megállapodás még nem történt.

ÁLLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

Azonnali belépésre erdőri állást keres 42 éves, szakvizsgázott, feltétlen jó magaviseletű, jó szolgálati bizonyítványokkal rendelkező egyén. Címe: Illés Ignác Tállya (Zemplén megye). (38.)

35 éves, róm. kath., kis családú, erős testalkatú, egészséges, józan életű, szerény igényű, magyarul és tótul beszélő, 6 elemi végzett, kiszolgált huszártiszt és csendőr, ki az erdőri szakvizsgát jó sikerrel letette, 10 évi gyakorlati tapasztalattal bir, nagyobb uradalmaknál volt alkalmazva s jelenleg is felmondatlan állásban van, az erdőkezelésben, vadtenyésztésben és cserkészésben jártas, melyekről éves bizonyítványai vannak, október 1-re állást óhajtana változtatni. Címe: Nagy Ferencz, Alsómogyoród (Trencsén megye). (39.)

Pagonykezelőnek ajánlkozik négy középiskolát és szakiskolát végzett, szakvizsgázott, 24 éves fiatalember, a ki jelenleg nagy uradalomban mint erdészsegéd van alkalmazva. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (40.)

Szakvizsgázott erdőőr, volt csendőrsvezető, ki az erdészet terén 16 éve működik, a fáczántenyésztésben és kutyaidomításban jártas, 37 éves, nős, családós, egészséges, bármikori belépésre állást keres. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (41.)

28 éves, róm. kath., nős egyén, azonnali belépésre segéderdőri, vadászsegédi, vadőri, vagy erdőszolgai állást keres. A katonaságnál és a csendőrségnél 3—3 évig szolgált és jutalomban is részesült. Címe: Pécsi József Bátaszék, Gyepszél 91. sz. (42.)

24 éves erdőőr és fáczántenyésztő, ki a mesterseges fáczántenyésztést tökéletesen érti, a miről jó bizonyítványai vannak, s a ki elvállalja az erdő- és faiskola kezelését is, január 1-re állást keres. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (43.)

Németbirodalomban hosszabb időt töltött, négy középiskolát, erd. szakiskolát végzett, magyar, német, tót nyelvet bíró egyén, ki az erdészet, vadászat, mesterséges haltenyésztés, mezőgazdaság stb. terén kiterjedt ismeretekkel bír, olynemű alkalmazást keres, hol ebbeli ismereteit érvényesíthetné. Kitűnő bizonyítványok hosszabb alkalmazásokról. Közvetítés 300 kor. értékű kitömött állattal viszonzotatik. Czíme a szerkesztőségénél megtudható. (47.)

Azonnali belépésre vadászai állást keres négy középiskolát és erdőri szakiskolát végzett, szakvizsgázott egyén. Czíme: Cserey János erdőri, F. Gemener, u. p. Ócsény, Tolna m. (45.)

27 éves, nős, gyermektelen, katonakötelezettségének eleget tett, szakiskolát végzett, erdőri szakvizsgán jutalomdíjat nyert és 10 évi gyakorlattal bíró egyén, ki úgy a vadászatban, mint az irodai teendőkből jártas, augusztus hó 1-től megfelelő állást keres. Czíme a szerkesztőségénél megtudható. (46.)

36 éves, róm. kath., nős, gyermektelen, magas, erős természetű, volt csendőr, jól szakvizsgázott, az erdészet minden ágában, fővad gondozásában, cserkészetésben, iparvágány, ergető készítésben teljesen jártas, jó lövő, érti a duvadakat irtani, halászatban is jártas, jó vizenjáró, jelenleg nagy uradalomban van, szeretne esetleg hegyes vidékre menni. Beszél magyarul, németül, románul és horvátul. Czíme a szerkesztőségénél megtudható. (44.)

Jó bizonyítványokkal rendelkező, több évi gyakorlattal bíró vadór, ki az apróvad tenyésztésében, a hálóval való vadászatban és a háló javításában jártas, bármikor belépésre állást keres. Czíme: Kovács Imre vadór Kiliti (Somogy m.). (48.)

HIRDETÉSEK

Egy 16 cal. pisztolyfogású lankaster ferlachi gyártmány fegyver, Ogris gyárából mind két csöve choke furatú, kitűnően lő, ára 175 kor. volt. A vadászatot felhagyom, most 100 koronáért eladom. Ugyancsak nálam 15 család méh országos méretű kaptárban, nagyon jó törzs, hármas vagy kettes, egyesén is kapható, költözködés miatt jutányosan eladó. Érdeklődők forduljanak hozzám bizalommal. Méheimet teljes felszereléssel is eladom. Láng Pál járási erdőri Németcsencs Vas m. (III.2.)

Szakvizsgázott, kis családú erdőri azonnali, vagy október 24-iki belépésre kerestetik. Dunántúli pályázók kérvényeiket bizonyítvány másolatokkal, melyek vissza nem küldetnek, alulírotthoz nyujtsák be. Böhönye, 1914 július Mayer Gyula urad. főerdész. (5.)

Pályázati hirdetmény. 466/1914. sz. A m. kir. tanulmányi alaphoz tartozó, Szekszárd uradalmi őcsényi hegyi erdőben üresedésben lévő, védjarrattal bíró II-od oszt. erdőlegényi állásra ezennel pályázat hirdettetik. Járandóságok: 600 kor. évi szegődménydíj, évi 60 kor. ruhaátalány, évi 40 kor. föld és 28 kor. legelőválság, 12 ürm. I. oszt. kemény dorong tűzifa és természetbeni lakás.

A sajátkezüleg írt kérvények a Nagym. Vallás- és Közoktatásügyi m. kir. Minisztériumhoz, Budapest czimezve, a szekszárdi m. k. közalap. erdőgondnokságnál nyujtandók be augusztus hó 25-éig.

A kérvényhez csatolandók: anyakönyvi kivonat, illetőségi és erkölcsi bizonyítvány, erdőri szakvizsgái (és esetleg szakiskolái) honvédtörzsorvos vagy megyei főorvos által kiállított és esetleges szolgálati bizonyítvány, valamint az illető katonai állapotát kitüntető okmány.

Szekszárd, 1914 július hó.

(6.) **A m. kir. közalap. Erdőgondnokság.**

Pályázati hirdetmény. A beregmezei Vári község erdejénél ujonnan rendszeresített külön erdőri és a lemondás folytán megüresedett ilosvai járási erdőri állásokra.

A várii külön erdőri évi fizetése 800 kor., természetbeni lakásának felépüléséig évi lakbére 180 kor. Föld, tűzifa természetben.

Az ilosvai járási erdőri évi fizetése 850 kor., lakbér évi 180 kor., faváltsága évi 40 kor.

Mindkét erdőri az Orsz. Gazdasági Munkáspénztár nyugdíj csoportjába a megyei erdőri alap terhére be fog iratni.

Pályázatok az alulírott hivatalhoz f. évi augusztus hó 15-éig nyujtandók be.

M. kir. állami erdőhivatal.

Beregszász, 1914. évi július hó 19.

Förster Gyula
m. kir. erdőtanácsos.

(7.)

A magyaróvári főhercegi uradalomban egy pagonyvadászi és egy vadászsegédi állás van üresedésben. Előbbinek összjövendelme évi 1600, egész 2000 kor., utóbbié körülbelül 1000 kor. Csakis szakiskolát végzett pályázók vétetnek tekintetbe, előnyben részesülvén azok, kik a mesterséges fácszántenyésztést is értik. A folyamodványok augusztus hó 15-ig a főhercegi erdőhivatalnak Magyaróvárra küldendők.

(8.) **Főhercegi erdőhivatal Magyaróvár.**

Termelt fenyőhaszonfa eladás három évre. 82167/1914. I. B—1. A fenyvesvölgyi m. kir. erdőgondnokság «A» gazdasági osztály IV. vágássorozatának 1914—1916. évi fenyőhaszonfa-termése zárt írásbeli ajánlatok útján fog eladatni.

Ajánlatok legkésőbb 1914. évi augusztus hó 24-én déli 12 óráig nyujtandók be Ungvárt a m. kir. főerdő-

hivatalnál, a hol azok augusztus hó 25-én délelőtt 10 óra-
kor fognak nyilvánosan felbontatni.

Az árverési és szerződési feltételek, a kikiáltási árak,
ajánlati űrlap és boríték az ungvári m. kir. főerdőhiva-
tálnál szerezhetők be.

Budapesten, 1914. évi július hó.

(9.) **M. kir. Földművelésügyi Miniszter.**

Új gyakorlati módszer! Biztos golyólövés út-
mutatója 1-20. Klespitz, Gosztola (Zala megye). (9.XXIV.1.)

Termelt tűzifa eladás. 83405/1914. I. B—1. sz.
A garamrévi m. kir. erdőgondnokság Ujbánya és Garam-
rudnó közelében levő erdőrészeinek 1914—1916. évi
tűzifatermése zárt írásbeli ajánlatok mellett, nyilvános
verseny tárgyalás útján fog eladatni.

Az ajánlatok 1914. évi augusztus hó 17-én délután
5 óráig nyújtandók be Zsarnóczán a m. kir. erdőhiva-
tálnál, a hol azok augusztus hó 18-án délelőtt 10 óra-
kor fognak nyilvánosan felbontatni.

Részletes adatok, árverési és szerződési feltételek,
ajánlati űrlap és boríték a zsarnócai erdőhivatalnál
szerezhetők be.

Budapest, 1914. évi július hóban.

(10.) **M. kir. Földművelésügyi Miniszter.**

Pályázati hirdetés erdőőri állásokra.

82693/1914. I.-A—5. A kopár területek gazdasági álla-
potának megjavítását célzó munkálatok sikeres végre-
hajtása érdekében 600 kor. fizetéssel 100 kor. személyi
pótlékkal, a törvényes lakpénzzel és mellékkiltemények-
kel rendszeresített, 21 (huszonegy) erdőőri II. altiszti
állásra, nevezetesen a nyitrai-, balassagyarmati-, eper-
jesi-, sátoraljaujhelyi-, nagyvárad-, dési-, kolozsvári-,
tordai-, marosvásárhelyi-, csikszeredai-, székelyudvar-
helyi-, fogarasi-, segesvári-, nagyszebeni-, dicsőszent-
mártoni-, nagyenyedi-, temesvári-, a pécsi- és veszprémi
m. kir. állami erdőhivataloknál rendszeresített egy—egy
erdőőri állásra, továbbá a máramarosszigeti m. kir. állami
erdőhivatalnál rendszeresített két erdőőri állásra ezennel
pályázatot hirdetek.

Ezen állásokra csak azok pályázhatnak, a kik az
1879: XXXI. t.-cz. 37. §-ában körülírt törvényes szak-
képzettséggel bírnak. Azoknak a pályázóknak, a kik
jelenleg állami erdészeti szolgálatban még nem állanak,
pályázati kérvényükhöz csatolandó hiteles okmányokkal
igazolniok kell: 1. anyakönyvi kivonattal életkorukat;
2. megfelelő bizonyítvánnyal szakképzettségüket;
3. kincstári erdészeti orvos, megyei főorvos vagy hon-
védtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal azt, hogy
ép és egészséges testalkattal, különösen pedig jó látó-,
halló-, és beszélőképességgel bírnak; 4. községi bizo-
nyítvánnyal illetőségüket és erkölcsi magaviseletüket;
5. elfogadható bizonyítványokkal nyelvismeretüket, eddigi
alkalmaztatásukat s azt, hogy katonai szolgálati köte-
lezettségüknek miként feleltek meg.

Az ily módon felszerelt és sajátkezűleg írt kérvényt
1914 augusztus hó 31-éig ahhoz a m. kir. állami erdő-
hivatalhoz kell benyújtani, a melynek kerületébe folya-
modó magát felvételni óhajtja; de megjegyeztetik, hogy
a felvett pályázók szolgálati beosztása, a szolgálat érde-
keinek megfelelően fog eszközöltetni.

A pályázók közül előnyben fognak részesítettetni azok,
a kik igazolni tudják a fenti kellékeken kívül azt is,
hogy az erdőművelésben, esemetekerti munkálatokban,
térképolvasásban, térképrajzolásban és kisebb műszaki
munkálatokban is némi gyakorlattal rendelkeznek.

A kinevezett erdőőrök csak egy évi kifogástalan
szolgálat után fognak állásukban véglegesítettetni.

Budapest, 1914. évi július hóban.

(11.) **M. kir. Földművelésügyi Miniszter.**

Pályázat vadászsegédi állásra. Alulírott hitb.
uradalmi erdőhivatal, Nagyméltóságú Gróf Esterházy
Miklós Móricz úr «Csákvár-Gesztes»-i hitbizományi
uradalmában üresedésben levő s alább következő java-
dalmazással egybekötött vadászsegédi állásra pályázatot
hirdet.

Évi fizetés 800 (nyolczszáz) kor., 12 (tizenkettő) méter
tuskófa házhoz szállítva, az uradalomban szokásos egyen-
ruha, egy butorozatlan szoba használata.

Pályázati kérvények legkésőbb folyó év szeptember 1-ig
alulírott erdőhivatalhoz beadandók. A pályázati kér-
vényekhez melléklendő: keresztlevél, erdőőri szakiskolai
és szakvizsgai bizonyítvány, ép, erős, testalkatot bizo-
nyító orvosi bizonyítvány és a katonai kötelezettség
teljesítésének igazolása.

Ezen állás f. év szeptember 15-én lesz elfoglalandó.
Csákvár, 1914 július 25-én.

(12.) **Gróf Esterházy hitb. urad. erdőhivatala.**

22 éves, r. kath., nőtlen, egészséges, erős, katonai
kötelezettségének mint szakaszvezető tett eleget, azonnali
belépésre uradalomnál vadászsegédi, vadőri, erdőszolgai
stb. szolgálatot keres. Erdőszolgai minőségben már
alkalmazva volt. Igényei szerények. Czim a kiadóhiva-
talanban.

(—6.)

Keresek nagyvad-vadászterületre azonnali
belépésre egy nőtlen vadászt. Megkívántatik a magyar
nyelv ismerete szóban s lehetőleg írásban is, a német
s tót nyelv szóban. A nagyvad tenyésztése s vadászatában,
a ragadozók méreg és csapdávali irtásában *teljesen*
jártasnak kell lenni. Havi fizetés 70 (hetven) kor., lakás
télen-nyáron az erdőben vadászlakban, fűtés, s lődij
hasznos s ragadozó után. Csakis feltétlenül józan, egész-
séges, fiatal emberek küldjék be bizonyítványmásolataikat,
melyek vissza nem küldetnek a következő czimre:
Schmotzer Nándor intéző, Berettyó Zemplén m. (11.2.)

HIRDETÉSEK felvételnek a kiadóhivatalban
Budapest, V., Alkotmány-u. 6.